

Πρώτη συνάντηση με τους μαθητές και καθηγητές του Κλασικού Γυμνασίου της Αγίας Πετρούπολης στην Αρκαδία

«ΑΓΑΠΗ ΑΔΟΛΟΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ»

28η Οκτωβρίου 2019

Ήταν η πρώτη ημέρα της εκπαιδευτικής εκδρομής των Ρώσων μαθητών και καθηγητών στην Πελοπόννησο. Η πρώτη στάση μας πραγματοποιήθηκε στην ιστορική και πανέμορφη κωμόπολη του Μαινάλου, τη **Στεμνίτσα**, ένα μέρος με αρχαίες ελληνικές ρίζες αλλά με σλαβικό όνομα. Μάλιστα, οι τεχνίτες της έφταναν μέχρι και τη Μόσχα. Αυτό το τελευταίο δεν μπορούσε παρά να τραβήξει το ενδιαφέρον των μικρών περιηγητών από τη βόρεια πρωτεύουσα της Ρωσίας. Ο περίπατος στα σοκάκια του χωριού με τα παλαιά πετρόκτιστα σπίτια, τις ιστορικές εκκλησίες και τις γεφυρούλες, υπό τους ήχους των τρεχούμενων νερών και τα χρώματα των παραδοσιακών ορτανσιών που άνθιζαν ακόμα, μας γέμισε όλους με τη χαρά της αναμονής νέων ανακαλύψεων και βιωμάτων. Πραγματικά, δεν άργησε να φτάσει η στιγμή μιας σημαντικής, για τους μαθητές και τους καθηγητές, ανακάλυψης: μετά από μια περιπετειώδη ανάβαση μέσα από κρυμμένα περάσματα και παλιά σκαλοπάτια, φτάσαμε στο φημισμένο πρώην **Σταυροπηγιάκι Μοναστήρι της Ζωοδόχου Πηγής**, ένα κελί το οποίο υπήρξε, για δύο μήνες, έδρα της Πελοποννησιακής Γερουσίας, της πρώτης, δηλαδή, ελληνικής διοίκησης της χώρας.

Τα παιδιά κάθισαν στα σκαλιά που οδηγούσαν στο κελί και άκουσαν, με μεγάλη προσοχή,

Τυχαίο ή μη, πλέον, έχει δημιουργηθεί μια όμορφη «παράδοση» να συναντιόμαστε, κατά τις ημέρες των μεγάλων εθνικών μας γιορτών, με το αδελφοποιημένο προς εμάς Κλασικό Γυμνάσιο της Αγίας Πετρούπολης. Έτσι και εφέτος, μία από τις τρεις συναντήσεις μας έλαβε, συμβολικά, χώρα την 28η Οκτωβρίου, σε δύο από τα τρία ορμητήρια του Ιερού Αγώνα των Ελλήνων, τη Στεμνίτσα και την Καρύταινα.

την ιστορία τόσο της Επανάστασης όσο και της δράσης της Γερουσίας, νιώθοντας και τα ίδια «μικροί Γερουσιαστές» που συνεδρίαζαν, για να συντάξουν τις πρώτες αποφάσεις και τα έγγραφα. Ιδιαίτερη εντύπωση τούς προκάλεσε το γεγονός ότι η πρώτη εγκύκλιος καλούσε τους νέους εφόρους να δείχνουν ο ένας στον άλλον «την αγάπη άδολον και χριστιανικήν», ενώ η δεύτε-

ρη, η οποία, επίσης, συντάχθηκε στη Στεμνίτσα, τους προέτρεπε να δρουν «δικαίως και αγρύπνως από κοινού». Οι εκκλησίες αυτές μας φάνηκαν διαχρονικές και επίκαιρες. Έτσι, αποφασίσαμε, μέσα από μια άτυπη αλλά ουσιαστική συνεδρίαση των «μικρών Γερουσιαστών», να τηρήσουμε τις εκκλησίες αυτές και μέσα από τις δικές μας επαφές και συναντήσεις, να έχουμε πολλές κοινές δρά-

σεις διαποτισμένες από αγνή και αδελφική αγάπη.

Μετά από αυτά τα δυνατά βιώματα, ο δρόμος μάς οδήγησε στο λεγόμενο «Τολέδο της Ελλάδας», την ιστορική **Καρύταινα**, όπου έλαβε χώρα η πρώτη σημαντική μάχη του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα. Μετά από μία απαραίτητη στάση για φαγητό, η ομάδα αποφάσισε να πραγματοποιήσει μια δύσκολη ανάβαση

στο φημισμένο **κάστρο της Καρύταινας**, η ιστορία του οποίου απηχεί-εν συντομία- την ιστορία της Πελοποννήσου. Το φρούριο, χτισμένο από τους Φράγκους, με την πάροδο του χρόνου άλλαζε χέρια. Έτσι, άλλοτε ανήκε στους Βυζαντινούς, άλλοτε στους Τούρκους κι άλλοτε στους Ενετούς, για να γίνει, τελικά, σπίτι και ορμητήριο του Κολοκοτρώνη. Παρατηρώντας από ψηλά όλη την περιοχή με τα βουνά, την πεδιάδα με τον Αλφειό ποταμό και την ξεχωριστή του γέφυρα, ο καθένας από εμάς έβλεπε, με τα μάτια της φαντασίας του, τις εικόνες του παρελθόντος που του ήταν ιδιαίτερα οικείες. Κάποιοι έβλεπαν τους ιππότες του Γοδεφρείδου ντε Μπρυγέρ να ανεβαίνουν την πλαγιά, κάποιοι τους κατοίκους του Μυστρά να έρχονται με τον Θωμά Ασάνη Παλαιολόγο, κάποιοι τους Τούρκους της Καρύταινας να τρέχουν να προφυλαχτούν στο κάστρο από τους μαχητές του Θεοδοσίου Καρδωρά. Οι περισσότεροι, όμως, φανταστήκαμε τον Κολοκοτρώνη να προσεύχεται στον Ναό της Παναγίας, δίπλα στο σπίτι του, μιας και οι πιο έντονες εντυπώσεις της ημέρας μας συνδέονταν με το 1821.

Κι ενώ οι φίλοι μας συνέχισαν τον δρόμο τους για την Ολυμπία, εμείς γυρίσαμε στην Αθήνα, έχοντας δώσει υπόσχεση για δύο ακόμα από κοινού δράσεις τις επόμενες ημέρες: στην αρχαία Μαντίνεια και στο σχολείο μας, στην Αθήνα.

Δεύτερη συνάντηση με τους μαθητές και καθηγητές του Κλασικού Γυμνασίου της Αγίας Πετρούπολης στην Αρκαδία

ΠΟΥ ΖΕΙ Η ΚΟΥΚΟΥΒΑΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΦΩΤΕΙΝΗΣ;

Την πρώτη ημέρα του Νοεμβρίου 2019, βρεθήκαμε ξανά με το αδελφοποιημένο με το σχολείο μας Κλασικό Γυμνάσιο της Αγίας Πετρούπολης στην **αρχαία Μαντίνεια**, η οποία, τα τελευταία χρόνια της φιλίας μας, αποτελεί τόπο της καθιερωμένης μας συνάντησης. Στον τόπο αυτό, συζητάμε για την ιστορία της αρχαίας πόλης, για τις μάχες της αρχαιότητας που συνδέονται με αυτήν, για την αιγυπτιακή Διοτίμα, τον θρυλικό Επαμεινώνδα αλλά και για τις οχυρώσεις και τα μνημεία της πόλης. Στους μικρούς και μεγάλους μας φίλους από την Αγία Πετρούπολη πάντα κάνει εντύπωση το γεγονός ότι η Μαντίνεια, όπως και η πόλη του Μεγάλου Πέτρου, άλλαξε όνομα τρεις φορές και ότι, όπως και η Αγία Πετρούπολη, χτίστηκε βάσει αυστηρού πολεοδομικού σχεδιασμού. Μάλιστα, οι οδοί της μοιάζουν με τις λεγόμενες «Γραμμές» του νησιού Βασιλέβσκι πάνω στον Νέβα.

Ο κύριος λόγος, όμως, για τον οποίο, κάθε χρόνο, αυτό το μέρος της Αρκαδίας εντάσσεται στο πρόγραμμα της εκπαιδευτικής εκδρομής του Κλασικού Γυμνασίου της Αγίας Πετρούπολης στην Ελλάδα είναι η μοναδική εκκλησία της **Αγίας Φωτεινής** και ο αρχιτέκτων της, φίλος και αυτός του Ρωσικού σχολείου, ο κ. **Κώστας Παπαθεοδώρου**. Έπειτα από την πρώτη τους συνάντηση στη Μαντίνεια, κάποια χρόνια πριν, οι μαθητές και οι καθηγητές του σχολείου, εμπνευσμένοι από την προσωπικότητα του καλλιτέχνη και τη μαγεία του περιβάλλοντος χώρου, ίδρυσαν την «**Αρκαδική αδελφότητα**», μια πνευματική ένωση ομοϊδεατών με ποικίλες δράσεις. Μία από αυτές τις δράσεις είναι, για παράδειγμα, η στήριξη και η βοήθεια που προσφέρουν οι μεγαλύτεροι μαθητές και οι απόφοιτοι στους μικρότερους. Πολλές φορές, αυτοί που είχαν την τύχη να βρεθούν στη Μαντίνεια και να ακούσουν τα λόγια του κ. Παπαθεοδώρου διηγούνται στους «νεοσύλλεκτους» της «Αρκαδικής αδελφότητας» τη μαγική ιστορία

για την κουκουβάγια που ξυπνούσε κάθε πρωί τον αρχιτέκτονα, ο οποίος, το χρονικό διάστημα που φιλοτεχνούσε τις τοιχογραφίες στον τρούλο της υπό κατασκευήν εκκλησίας, κοιμόταν πάνω στις σκαλωσιές, λες και όλη η κτίση ήθελε να συμβάλει στη «γέννηση» του Ναού. Η ερώτηση των μικρών μαθητών είναι πάντα ήταν η ίδια: «αν ζει η κουκουβάγια αυτή και, αν ναι, πού ζει».

Το μεσημέρι της 1ης Νοεμβρίου (θα αναφέρουμε κάπου το 2019;), λοιπόν, μας περίμενε ο κ. Κώστας Παπαθεοδώρου στο κατώφλι της Αγίας Φωτεινής και μας ξενάγησε στον Ναό και τον χώρο γύρω από αυτόν. Ακόμα και εμάς που τον έχουμε ακούσει πολλές φορές μάς εξέπληξαν νέα μυστικά σχετικά με τον συμβολισμό των λεπτομερειών του Ναού. Είναι εντυπωσιακό, όταν αντιλαμβάνεται κανείς ότι τα μηνύματα του αριστουργήματος αυτού είναι αμέτρητα και ανεξάντλητα. Έτσι, ένα όμορφο κοριτσάκι με ξανθή κοτσίδα, μια πραγματική Ρωσίδα ονόματι Ευγενία, ρώτησε τον αρχιτέκτονα αν όλες οι πέτρες του Ναού φέρουν κάποιο νόημα. Η απάντηση του κ. Παπαθεοδώρου ήταν καταφατική. Μας εξή-

γησε ότι ο σκοπός της δημιουργίας της εκκλησίας ήταν να μεταφράσει όλη την Αγία Γραφή στη γλώσσα της αρχιτεκτονικής. Παραδείγματος χάρη, ένα ψηφιδωτό στο δάπεδο που απεικονίζει τον Αιγέα ο οποίος περιμένει το καράβι του Θησέα συμβολίζει εμάς τους ανθρώπους που περιμένουμε όχι απλώς τη Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου αλλά και τον ερχομό Του σε κάθε μας δυσκολία και συμφορά, ενώ η απουσία του Θεού σε μια τοιχογραφία στον τρούλο απλώς σημαίνει ότι ο Θεός είναι κάτω μαζί με τους πιστούς, είναι πάντα μαζί μας και δεν είμαστε ποτέ μόνοι.

Όταν βγήκαμε έξω, για να δούμε την Αγία Φωτεινή εξωτερικά, οι μεγαλύτεροι «Αρκάδες αδελφοί» δεν μπορούσαν να μη λύσουν την απορία των μικρών μαθητών του Κλασικού Γυμνασίου της Αγίας Πετρούπολης και ρώτησαν τον κ. Παπαθεοδώρου αν ζει η κουκουβάγια και πού ζει. Με χαρά ακούσαμε ότι το σοφό αυτό πτηνό που συνέβαλε στην κατασκευή του Ναού ζει, φέρνει τακτικά μικρά κουκουβαγάκια και βρίσκεται πάνω στη στέγη της εκκλησίας κάτω από το αέτωμα, όπου ο αρχιτέκτων τής έχτισε μια ζεστή φωλιάσα.

Τις στιγμές αυτές, στην Αγία Φωτεινή, νιώσαμε και οι ίδιοι να είμαστε ήρωες κάποιου αιώνιου μύθου που αφορά σε όλο το Σύμπαν και μας συνδέει όλους, ανθρώπους και φύση, ώστε να μετέχουμε σε ένα διαχρονικό θεϊκό δράμα με ένα βαθύ και μυστικό νόημα, το οποίο και προσπαθούμε να κατανοήσουμε. Μήπως αυτή είναι και η ερμηνεία της αιγυπτιακής φράσης «et in Arcadia ego» που, σαν σύνθημα, ενώνει όλους τους «αδελφούς Αρκάδες»;

Κρατώντας μέσα μας αυτήν την αίσθηση του μυστηρίου, αποχαιρετιστήκαμε, προσωρινά, για να βρεθούμε, λίγες ημέρες αργότερα, στην Αθήνα, σε άλλες από κοινού δραστηριότητες, πάντα, φυσικά, με μια «άδολον αγάπη».

Επίσκεψη μαθητών και καθηγητών του Κλασικού Γυμνασίου της Αγίας Πετρούπολης

Η ιστορία για το πώς το «Πρότυπο Εκπαιδευτήριο Αθηνών» μεταμορφώθηκε σε Βρετανικό Κοινοβούλιο

Τη **Δευτέρα, 4 Νοεμβρίου 2019**, είχε έρθει η στιγμή να επισκεφθούν το σχολείο μας οι μαθητές και οι καθηγητές του Κλασικού Γυμνασίου της Αγίας Πετρούπολης. Ήταν η τελευταία συνάντηση των δύο πολιτισμών, στο πλαίσιο της φετινής εκδρομής των Ρώσων μαθητών στην Ελλάδα. Το κοινό πρόγραμμα που ετοιμάσαμε ήταν πλούσιο και απαιτητικό.

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και εφέτος, την αυλαία των κοινών δράσεων μεταξύ των δύο σχολείων- κυριολεκτικά και μεταφορικά- άνοιξαν οι θεατρικές μας ομάδες. Οι μαθητές του Πρότυπου Εκπαιδευτηρίου Αθηνών παρουσίασαν στους Ρώσους φίλους τους ένα απόσπασμα από την περσινή παράσταση «**Άγνωστοι ανάμεσά μας**» του **Ααρών Μπουσκόβσκυ** ενώ δύο κοριτσάκια από την Αγία Πετρούπολη παρουσίασαν μια σκηνή από τη δική τους περσινή παράσταση «**Επιθεωρητής**» του **Νικολάι Γκόγκολ**. Όποιος δεν έχει παρακολουθήσει τις «υποκριτικές» αυτές ανταλλαγές μπορεί να διατυπώσει μια λογική απορία: τι καταλαβαίνουν οι θεατές από ένα θεατρικό έργο που αναπαρίσταται σε μια ξένη γλώσσα; Από την απόλυτη ησυχία και αφοσίωση που επικρατούσε στο ακροατήριο έγινε αμέσως αντιληπτό ότι όχι μόνο το θέαμα ήταν συναρπαστικό αλλά και το νόημα του κάθε έργου κατέστη σαφές. Σε αυτό, σημαντικό ρόλο έπαιξε η «τέχνη» των μικρών ηθοποιών και των δυο σχολείων, η εκφραστικότητά τους αλλά και η συναισθηματική επικοινωνία, που μεταδίδεται μέσα από τα βλέμματα, τις αποχρώσεις της φωνής, μέσω, δηλαδή, της γλώσσας του σώματος. Έτσι, αντιλαμβάνεται κανείς ότι τα παιδιά, πολλές φορές, επικοινωνούν μεταξύ τους, χωρίς να μιλούν το ένα τη γλώσσα του άλλου.

Την ώρα του διαλείμματος, οι φίλοι μας από τη βόρεια πρωτεύουσα της Ρωσίας βγήκαν στον προαύλιο χώρο. Αμέσως, δημιουργήθηκαν πολλές παρέες. Οι μαθητές του Πρότυπου Εκπαιδευτηρίου Αθηνών μάθαιναν στους μαθητές του Κλασικού Γυμνασίου της Αγίας Πετρούπολης ελληνικούς χορούς, κάποιες κοπέλες από την Αγία Πετρούπολη έπαιζαν με τους Έλληνες μαθητές ομαδικά παιχνίδια σε κύκλο, ενώ τα αγόρια, και από τις δυο πλευρές, βρήκαν τα δικά τους θέματα να συζητήσουν – για τον αθλητισμό και, φυσικά, τη μουσική.

Το επόμενο από κοινού μάθημα ήταν αυτό των Αρχαίων Ελληνικών από πρωτότυπο και είχε ως τίτλο «**Οι νόμοι επι-**

σκέπονται τον Σωκράτη στη φυλακή». Η επιλογή του θέματος έγινε από τους φιλοξενούμενους, επειδή ένα μέλος του δικού τους προγράμματος ήταν αφιερωμένο στον Σωκράτη και περιελάμβανε- εκτός από την επίσκεψη στην Αρχαία Αγορά- τους διττούς λόγους δίπλα στην Ακρόπολη, όταν δύο ομάδες του Κλασικού Γυμνασίου παρουσίασαν διαφορετικούς κύκλους των αρχαίων Αθηναίων, με τον πρώτο να υποστηρίζει τον φιλόσοφο και τον άλλον να τον κατηγορεί. Οι μαθητές του Γ2 Γυμνασίου του σχολείου μας έκαναν την παρουσίαση της γνωστής δίκης του Σωκράτη. Για να καταστεί, όμως, σαφέστερο το κατηγορητήριο που διατυπώθηκε εναντίον του φιλοσόφου, παρουσίασαν, αρχικά, τις βασικές αρχές της διδασκαλίας του και τον τρόπο δράσης του – αυτά ήταν (τα στοιχία;) που προκάλεσαν τον φθόνο και τον φόβο των κατηγορών του, οι οποίοι έβλεπαν την ολοένα και μεγαλύτερη απήχηση που είχαν τα λόγια του Σωκράτη στους νέους της Αθήνας. Στη συνέχεια, διάβασαν και μετέφρασαν ένα απόσπασμα από τον διάλογο «**Κρίτων**» του Πλάτωνα, όπου οι προσωποποιημένοι Νόμοι επισκέπτονται τον Σωκράτη στη φυλακή και του μιλούν για τις επιπτώσεις που θα είχε μια ενδεχόμενη απόφασή του να δραπετεύσει από το κελί; όπου εκρατείτο. Ουσιαστικά, το εν λόγω απόσπασμα δεν είναι παρά η απάντηση του φιλοσόφου στις προτροπές του πλούσιου μαθητή του, Κρίτωνα, να δραπετεύσει από τη φυλακή, θεωρώντας ότι μια τέτοια πράξη θα συνιστούσε θεραπεία της αδικίας που διέπραξε η πόλη εναντίον του Σωκράτη. Ο τελευταίος αρνείται κατηγορηματικά να δραπετεύσει, διδάσκοντας, ακόμα και την ύστατη στιγμή της ζωής του, στους μαθητές του την έμπρακτη υπακοή στους νόμους της πόλης όχι ως προϊόν φόβου αλλά ως συνειδητή επιλογή. Με αφορμή τη στάση του αυτή, έγινε συζήτηση για την αξία των ορθών νόμων και τη σημασία της συμμόρφωσης στις δικαστικές αποφάσεις, καθώς και για τις απόψεις του μεγάλου Έλληνα φιλοσόφου για τον θάνατο. Μάλιστα, οι μαθητές του Γ2 προέβαλαν και ένα μικρό βίντεο όπου παρουσιάζονταν, με εναργη τρόπο, οι αντιλήψεις του Σωκράτη για το τέλος της ανθρώπινης ζωής. Τέλος, οι Έλληνες μαθητές είχαν την ευκαιρία να απαγγείλουν, στα αρχαία, ένα απόσπασμα από τον όρκο των Ηλιαστών, έτσι όπως μας παραδίδεται από τον Δημοσθένη στο έργο του «Κατά Τιμοκράτους».

Το αποκορύφωμα της επίσκεψης του αδελφοποιημένου προς το σχολείο μας Κλασικού Γυμνασίου της Αγίας Πετρούπολης ήταν οι **ρητορικοί αγώνες**, οι οποίοι διοργανώθηκαν κατόπιν πρότασης της ρωσικής πλευράς. Το Κλασικό Γυμνάσιο της Αγίας Πετρούπολης δε διαθέτει μάθημα ή όμιλο ρητορικής και, έτσι, ζήτησε από τους δικούς μας ρητορικούς ομίλους να καταδείξουν κάποιες από τις ικανότητές τους. Μετά από κοινές συζητήσεις, προτάθηκε η διεξαγωγή «**προτρεπτικών λόγων**» με θέμα την επιστροφή ή μη των «**Γλυπτών του Παρθενώνα**» που, κατόπιν πώλησής τους από τον Βρετανό Λόρδο Έλγιν, βρίσκονται, από τις αρχές του 19ου αι., στο Βρετανικό Μουσείο. Πιο συγκεκριμένα, έγινε προσομοίωση των ομιλιών μαθητικών αντιπροσωπειών από διάφορες χώρες του κόσμου στο Βρετανικό Κοινοβούλιο. Η κάθε πλευρά παρουσίασε από δύο ομάδες των τριών ομιλητών (μία των μικρότερων και μία των μεγαλύτερων μαθητών). Οι δύο ελληνικές ομάδες, όπως ήταν φυσικό, τάχθηκαν υπέρ της επιστροφής των γλυπτών με πολλά και διαφορετικά επιχειρήματα, που αφορούσαν τόσο στη λογική όσο και την ηθική διάσταση του ζητήματος. Το Κλασικό Γυμνάσιο της Αγίας Πετρούπολης αποφάσισε να παρουσιάσει μια γαλλική και μια βρετανική αντιπροσωπεία. Η πρώτη πρότεινε μια συμβιβαστική λύση μεταξύ Ελλάδας και Μεγάλης Βρετανίας. Η δεύτερη τάχθηκε υπέρ της παραμονής των γλυπτών στο Βρετανικό Μουσείο. Και οι δώδεκα ομιλητές μάγεψαν το ακροατήριο, προβάλλοντας ιδιαίτερα και πρωτότυπα επιχειρήματα. Όλοι τους μίλησαν με πάθος και πειστικότητα. Στο τέλος, ψηφίστηκαν εκατέρωθεν οι δύο νικητές- ένας νικητής από κάθε σχολείο-, οι οποίοι βραβεύτηκαν με μία «**Σφαίρα της Ευτυχίας**»

Μετά από την απονομή βραβείων, οι φιλοξενούμενοι μας έπρεπε να αποχωρήσουν από το σχολείο, διότι τους περιμέναμε, το τελευταίο τους απόγευμα στην Αθήνα, ακόμα μερικές ξεναγήσεις σε γνωστά ελληνικά μουσεία. Λίγο πριν την αναχώρησή τους, νιώθαμε όλοι ότι θα θέλαμε να μείνουν, για λίγο ακόμα, κοντά μας. Όμως, η επικοινωνία μας δεν τελειώνει εδώ. Τα παιδιά αντάλλαξαν στοιχεία, για να αλληλογραφήσουν, ενώ οι μαθητές της Γ' Λυκείου περιμένουν με ανυπομονησία να επισκεφθούν το Κλασικό Γυμνάσιο στην Αγία Πετρούπολη, γνωρίζοντας ότι τους περιμένει μια ζεστή υποδοχή και ένα πλούσιο πρόγραμμα.

